

Menaxhimi administrativ i inicimit dhe përfundimit të procedurave penale në Prokurorinë Themelore në Ferizaj

Shqipe Shaqiri

Abstrakt

Hulumtimi për menaxhimin administrativ të inicimit dhe përfundimit të procedurës penale në Prokurorinë Themelore të Ferizajt është realizuar për të krijuar një pasqyrë reale të punës së këtij institucioni duke bërë analizë dhe studim të aspekteve relevante për këtë fushë. Duke përdorur metodat e përcaktuara janë arritur gjetje të cilat tregojnë nivelin e efikasitetit dhe performancës së këtij institucioni. Ky studim ka sjellë gjetje rreth vështirësive me të cilat ballafaqohen zyrtarët e këtij institucioni, rreth kushteve në të cilat kryhen detyrat, rreth zgjidhjes së lëndëve apo kallëzimeve penale të paraqitura në këtë institucion si dhe janë nxjerrë informata edhe për bashkëpunimin e Prokurorisë Themelore të Ferizajt me institucionet e tjera.

Këto gjetje ndihmojnë Prokurorinë Themelore të Ferizajt në përmirësimin e kryerjes së punës dhe ndihmojnë qytetarët për të parë gjendjen aktuale të funksionimit të saj.

Fjalët kyçe: *Prokuroria Themelore e Ferizajt, procedura penale, lëndë/kallëzime penale, lëndë të pazgjidhura, kallëzues penal.*

Hyrje

Ky projekt ka për qëllim analizën, studimin dhe krijimin e një pasqyre të punës administrative dhe aktiviteteve që ushtrohen nga organet përkatëse për procedurën penale duke filluar nga inicimi i saj e deri në përfundim në Prokurorinë Themelore të Ferizajt.

Synohet që të mblidhen dhe analizohen të dhënat që kanë të bëjnë me punët dhe veprimtaritë administrative të punonjësve të këtij

institucioni me qëllim që të arrihet tek informatat e qarta se si kryhen këto aktivitete, kush i kryen, të identifikohen vështirësitë që paraqiten, dhe të përcaktohet efikasiteti dhe efektiviteti i këtij institucioni në ndërmarrjen e masave dhe aktiviteteve për zbulimin e veprave penale dhe veprave të tjera të dënueshme, dhe kapjen e autorëve të tyre.

Prokuroria Themelore në Ferizaj ballafaqohet me luftën kundër krimit duke siguruar drejtësi për të gjithë qytetarët brenda territorit që mbulon dhe që është e rregulluar edhe me Kodin për Procedurë Penale të Kosovës. Pjesë e rëndësishme e këtij hulumtimi është vlerësimi i procedurave të veprimeve administrative nga pranimi i raportit penal deri te vendimi përfundimtar dhe apelimi në zbatimin e ligjit, të parimeve, të udhëzuesve dhe të rregullave të tjera relevante për punën e kësaj Prokurorie. Prokuroria Themelore në Ferizaj ka juridiksion mbi të gjitha lëndët e shkallës së parë, përveç nëse është paraparë ndryshe me ligj.

Kjo prokurori përbëhet nga:

- Departamenti i Përgjithshëm
- Departamenti për të Mitur
- Departamenti për Krime të Rënda

Prokuroria Themelore në Ferizaj mbulon territorin e Ferizajt, të Kaçanikut, të Shtimes, të Shtërpcës dhe të Hanit të Elezit. Prokuroria udhëhiqet nga kryeprokurori dhe ka të punësuar dhjetë prokurorë. Staf mbështetës në këtë prokurori janë 30 zyrtarë.

Hipoteza e vendosur për këtë hulumtim është se menaxhimi administrativ i procedurës penale në Prokurorinë Themelore të Ferizajt është i kënaqshëm duke pasur parasysh kapacitetet në dispozicion.

Përmes analizave duke përdorur metodat e kërkimit do të krijohet një përmbledhje, përshkrim dhe vlerësim i këtyre procedurave si dhe ofrohet një mundësi t'i shohim dhe të njihemi më afër me menaxhimin administrativ të procedurës penale në Prokurorinë Themelore të Ferizajt. Gjithashtu objektiv i këtij projekti do të jetë nxjerrja e rekomandimeve që do të arrihen përmes vlerësimit të procedurave administrative duke zbuluar dhe evidentuar shkeljet procedurale.

Problemi kërkimor

Sipas Halilović H. & Sijerčić H. (2007) Procedura penale mund të definohet si një sistem i veprimeve penale dhe procedurale, që ndërmerret nga organet dhe personat kompetentë si subjekte të procedurës penale, në situatat apo rastet e dyshimit për kryerje të veprës penale, me qëllim për të vërtetuar nëse është kryer vepra apo jo, kush është kryesi i veprës, vërtetimi i pafajësisë ose fajësisë së tij, dhe mundësia e zbatimit të sanksioneve penale ndaj tij.

Fusha juridike e penologjisë ka objekt të studimit ekzekutimin e sanksioneve penale, organizimin e institucioneve të ndryshme për këto veprime, metodat dhe mjetet e trajtimit dhe procesit të riedukimit, ri-integritit dhe mbrojtjes së shoqërisë nga kriminaliteti (Halili, 2014).

Ky hulumtim është koncentruar në vlerësimin e menaxhimit administrativ të procedurës penale dhe veprimeve që ndërmerren, ku përveç sigurimit të provave cilësore materiale, ushtrimi i kompetencave reale të personave dhe organeve kompetente, dhe arritja e rezultateve procedurale në mënyrë efikase, sipas një udhëzuesi për zyrat prokuroriale të Republikës së Kosovës të botuar nga USAID Kosovo (2010) përfshihen edhe këto procese në menaxhimin e lëndëve:

1. Protokollimi i lëndëve;
2. Regjistrimi i dokumentacionit të lëndës;
3. Lëvizja horizontale dhe vertikale e lëndëve;
4. Regjistrimi i ankesave;
5. Mjetet e jashtëzakonshme juridike;
6. Dokumentet e brendshme;
7. Procedimi i lëndëve;
8. Kalendarit dhe caktimi i orarit të lëndëve;
9. Standardizimi i ngjarjeve dhe proceseve të përsëritshme duke ofruar

mostra të duhura të word dokumenteve (minimizimi i të shkruarit);

10. Procesverbalet nga seancat;
11. Krijimi i dokumenteve të gjykimeve;
12. Përcjellja e ekzekutimit të aktgjykimeve; dhe
13. Arkivimi elektronik.

Përveç veprimeve dhe praktikave administrative manuale, zyrat e Prokurorisë për menaxhim më të mirë të lëndëve do të kenë në dispozicion edhe sistemin e kompjuterizuar, elektronik SMIL (Sistemi i Menaxhimit Informativ të Lëndëve). Përbërësit kryesorë të Sistemit të Menaxhimit Informativ të Lëndëve (SMIL) sipas raportit vjetor të Këshillit gjyqësor të Kosovës (2013) janë:

1. Moduli i menaxhimit të lëndës: aplikacioni i databazës për kompjuter;
2. WEB paraqitja për regjistrim dhe shpërndarje të nomenklaturës qendrore (emrat dhe konstantet);
3. Sistem raportimi dhe depo të dhënash për statistikë që përdoren për të përgatitur raporte të avancuara - WEB paraqitja;
4. Moduli për vendosjen manuale të informacioneve të lëndëve të vjetra.

Deri tani ky sistem elektronik i menaxhimit të lëndëve ende nuk është në funksion. Përmes këtij hulumtimi do të zbardhen arsyet dhe vështirësitë e aplikimit të SMIL në punën e Prokurorisë Themelore të Ferizajt.

Prokuroria Themelore Ferizajt, për të funksionuar dhe ushtruar kompetencat e saj, bashkëpunon edhe me institucione të tjera që ndihmojnë në luftimin e krimit të organizuar, korrupsionit dhe veprave të tjera penale. Ky hulumtim do të ndalet edhe te bashkëpunimi dhe koordinimi ndër-institucional me autoritetet kompetente. Sipas një plani strategjik të hartuar nga Këshilli Prokurorial i Kosovës për bashkëpunim ndër-institucional në luftimin e krimit të organizuar dhe korrupsionit 2013-2015, aktivitetet kryesore për realizimin e këtij plani janë nënshkrimi i memorandumeve të bashkëpunimit mes Prokurorit të Shtetit dhe autoriteteve të tjera relevante, standardizimi i formave të kallëzimit dhe harmonizimi i

informatave statistikore me institucionet dhe agjencitë përkatëse të tjera, koordinimi ndër-institucional për komunikim me media dhe publik, dhe organizimi i trajnimeve të përbashkëta për prokurorë dhe zyrtarë të tjerë përgjegjës. Përmes intervistës të realizuar me zyrtarë të Prokurorisë, bëhet edhe informimi se deri ku dhe sa ka arritur të aplikohet kjo strategji.

Konsiderojmë se në veçanti do të ndalemi edhe në sqarimin dhe zbërthimin e këtyre problemeve kërkimore si qasja e qytetarëve, përkatësisht të dëmtuarve dhe të akuzuarve në shërbimet administrative, niveli i profesionalizmit të zyrtarëve në kryerjen e detyrës, zbatimi i parimeve të transparencës, efikasitetit, barazisë, paanshmërisë, respektimi i afateve në procedimin e lëndëve, evidentimi dhe arkivimi elektronik që siguron qasje të stafit profesional dhe të publikut në të gjitha të dhënat etj.

Sipas Raportit vjetor 2013 për punën e Prokurorive në Republikën e Kosovës, Prokuroria Themelore e Ferizajt paraqitet me këto të dhëna:

Nr.	Emri i departamentit	Të pazgjidhura në fillim të vitit 2013: Kallëzime – lëndë penale	Të pranuar në punë në vitin 2013: Kallëzime – lëndë penale	Gjithsejtë në punë në vitin 2013: Kallëzime – lëndë penale	Të zgjidhura në vitin 2013: Kallëzime – lëndë penale	Të pazgjidhura në fund të vitit 2013: Kallëzime – lëndë penale
1	Departamenti për krime të rënda	198	310	508	219	289
2	Departamenti për të mitur	89	282	371	161	210
3	Departamenti i përgjithshëm	1069	3779	4848	2384	2464
	Gjithsejtë të gjitha departamentet	1356	4371	5727	2764	2963

Tabela 1. Raport i përgjithshëm sipas departamenteve të PTH në Ferizaj - për vitin 2013

Gjatë vitit 2013 në kuadër të tri departamenteve ka pasur në punë gjithsej 5.727 kallëzime-lëndë penale. Nga ky numër i kallëzimeve penale 1.356 prej tyre ose 23,7% janë të trashëguara nga viti 2012 si lëndë të pazgjidhura, derisa përgjatë vitit 2013 Prokuroria Themelore në Ferizaj ka pranuar 4.371 kallëzime penale ose 76,3% nga numri i përgjithshëm i kallëzimeve penale në punë gjatë vitit 2013. Prokuroria Themelore në Ferizaj nga numri i përgjithshëm (5.727) i kallëzimeve penale në punë, gjatë vitit 2013 i ka zgjidhur 2.764 ose 48,3% të kallëzimeve/lëndëve penale, gjersa në fund të vitit 2013 në këtë prokurori kanë mbetur të pazgjidhura 2.963 ose 51,7% kallëzime/lëndë penale.

Kodi i ri i Procedurës Penale i Kosovës është një kod bashkëkohor sipas të cilit mundësohet ndjekja e veprave të rënda penale, ngritja e efikasitetit e gjyqësorit, mbrojtja më e mirë e të drejtave të njeriut. (Smibert, 2013). Sa ka ndikuar ky kod në punën e Prokurorisë Themelore të Ferizajt, dhe si ka ndihmuar në luftën kundër veprave penale, do të jetë edhe synim për ta sqaruar dhe zbardhur me këtë studim.

Metodologjia

Metodologjia e përdorur në këtë hulumtim do të bazohet në analizën e legjislacionit që rregullon këtë fushë përfshirë Kodin Penal, Kodin e Procedurës Penale dhe rregullime ligjore të tjera . Gjithashtu ky kërkim do të fokusohet në shqyrtimin e konsultimin e udhëzuesve, rregulloreve dhe raporteve të mekanizmave përkatës që veprojnë për sundimin e ligjit si dhe aplikimin e metodave krahasuese për të evidentuar proceset administrative.

Intervista është metoda e kërkimit e cila do të përdoret për të nxjerrë të dhëna dhe *informacione autentike* që nuk mund të njihen përmes dokumenteve, raporteve, kornizës ligjore, etj. Përmes aplikimit të kësaj metode do të grumbullohen *informacione paralele* për të verifikuar të dhënat që tashmë i kemi fituar në sja të hulumtimit.

Lloji i intervistës që do të përdoret do të jetë intervista e lirë, gjysmë e standardizuar të cilën do ta përdorim duke respektuar etikën e kërkimit. Intervista do të realizohet me zyrtarë në Prokurorinë Themelore të Ferizajt.

Përmes vëzhgimit do të nxirret situata reale e kryerjes së veprimtarisë administrative në këtë institucion. Vëzhgimi do të jetë i hapur, pra me dijeninë e subjektit që do të vrojtojmë, parcial duke analizuar vetëm punën e zyrtarëve administrativë.

Të dhënat dhe analiza

Për t'u njohur më mirë me funksionimin e Prokurorisë Themelore të Ferizajt, dhe për të parë nga afër punën e këtij institucioni me qëllim të grumbullimit të të dhënave të nevojshme për këtë studim është realizuar intervistë në Prokurori.

Intervista është realizuar në objektin e Prokurorisë Themelore në Komunën e Ferizajt, pranë zyrës kryesore të administratës. Kjo intervistë ka përmbajtur gjithsejtë 17 pyetje që janë parashtruar për zyrtarë të këtij institucioni. Përmes intervistës është munduar të bëhet identifikimi i kallëzuesve më të shpeshtë për vepra penale në Komunën e Ferizajt, numri mesatar i kallëzimeve që pranohen nga Prokuroria Themelore në Ferizaj, arsyeja e moszgjdhjes së lëndëve/kallëzimeve penale të trashëguara nga vitet paraprake, numri i prokurorëve dhe stafit mbështetës në raport me numrin e kallëzimeve penale të pranuar, vështirësitë administrative nga fillimi deri në mbarim të procedurës penale.

Duke pasur parasysh faktin që banorët në Komunën e Ferizajt janë palë që kanë të bëjnë me këtë institucion, përkatësisht të dëmtuarit dhe të akuzuarit, është synuar grumbullimi i informatave se sa ju ofrohet qasja në shërbime administrative, ankesat apo kërkesat e ndryshme të qytetarëve, qasja në informata në formë elektronike etj.

Cili është ndikimi i sistemit të kompjuterizuar të punës në Prokurorinë Themelore të Ferizajt SMIL dhe funksionimi i tij, kanë qenë me interes të lartë për këtë studim, pasi konsiderohet që ky sistem i të dhënave është edhe bazë për kryerjen e punëve administrative e ndër- institucionale të procedurës penale.

Rezultatet e punës në arritjen e pritshmërisë për normat vjetore të punës së përcaktuar është një tregues i rëndësishëm i performancës së Prokurorisë Themelore të Ferizajt. Përmes intervistës është arritur të bëhet vlerësimi i këtyre rezultateve në krahasim me punën e kryer.

Bashkëpunimi dhe marrëdhëniet me policinë janë tejet të rëndësishme në luftën e krimit dhe korrupsionit në Komunën e Ferizajt. Për t'u informuar për këtë bashkëpunim dhe koordinim të këtyre institucioneve, intervista ka mbledhur informata se çfarë ka ndryshuar kodi i ri i Procedurës Penale në këtë marrëdhënie, dhe sa respektohen dhe ushtrohen drejt kompetencat e tyre.

Gjetjet

Sipas intervistës së realizuar në Prokurorinë Themelore të Ferizajt, kallëzuesit më të shpeshtë të veprave penale janë stacionet policore të komunave që mbulon Prokuroria, inspektoratet policore, KEDS, drejtoritë e komunave që mbulon, dhe prej qytetarëve. Numri i kallëzimeve penale ndryshon nga viti në vit. Gjatë vitit 2014 (deri në mesin e muajit dhjetor) janë pranuar afërsisht 3580 lëndë të plota, prej gati 10.000 kallëzimeve të ndryshme që janë paraqitur. Në krahasim me vitin 2013 numri i kallëzimeve penale është rritur. Më 15 nëntor 2014 në Departamentin e Përgjithshëm janë evidentuar 300 lëndë më shumë se në vitin 2013.

Numri kaq i lartë i lëndëve të pazgjidhura gjatë vitit 2013 në Prokurorinë Themelore të Ferizajt është pasojë e mungesës së prokurorëve. Gjatë vitit 2013 kanë punuar 9 prokurorë. Departamenti për krime të rënda ka nevojë aktualisht edhe për 2 prokurorë, njëjtë sikurse edhe departamenti i përgjithshëm që ka nevojë edhe për 2 prokurorë të tjerë. Arsye tjetër është edhe rritja e numrit të lëndëve. Kjo rritje e numrit të lëndëve, sipas të dhënave nga ky institucion, ndodh për shkak të kushteve të dobëta ekonomike të qytetarëve, numri i madh i të papunëve, rritja e numrit të banorëve etj. Zakonisht 400 deri në 450 lëndë janë në zyra të prokurorëve që presin për t'u shtjelluar, ndërsa gjatë një muaji një prokuror kryen 30 deri në 40 lëndë, kurse norma e lëndëve që duhet të kryhen është 26 lëndë. Në vit janë afërsisht 350 lëndë të pakryera për secilin prokuror. Stafi i

Prokurorisë Themelore të Ferizajt është duke pritur të kalojnë në objekt të ri, ku është duke u përgatitur hapësirë edhe më e përshtatshme se në objektin aktual, dhe me ndryshimin e objektit pritet që edhe numri i prokurorëve të rritet, dhe të zvogëlohet numri i lëndëve të trashëguara.

Pra, prishmëria për arritjen e normave të përcaktuara jo vetëm që realizohet por edhe tejkalohet. Me pranimin e prokurorëve të rinj gjatë 2014 kjo situatë është zbutur pak.

Në raport me numrin e kallëzimeve penale të pranuar në Prokurorinë Themelore të Ferizajt paraqitet nevoja edhe për 4 prokurorë, bashkë me ta edhe për 4 zyrtarë ligjorë dhe për 2 referentë, sipas udhëheqësit të administratës. Në prokurori bëhet pranimi i raporteve javore nga secili punëtor për punët e kryera, dhe duke pasur parasysh për volumin e punëve paraqitet nevoja për më shumë prokurorë dhe staf. Stafi aktual është shumë i kualifikuar, nga 30 zyrtarë të stafit mbështetës prej tyre vetëm 4 janë pa përfunduar studimet universitare. Më herët sekretari juridik është pranuar vetëm me shkollë të mesme, ndërsa prej 01 janar 2013 nuk ka më raste të tilla.

Sipas gjetjeve vonesat për zgjidhjen e lëndëve nuk e rëndojnë shumë punën. Të gjitha këto lëndë të trashëguara, në fillim të vitit të ri regjistrohen dhe vendosen në librin e përgjithshëm prej fillimit. Përveç nëse ndonjë palë kërkon ndonjë të dhënë apo informata të tjera rreth ndonjë lënde të këtij lloji, atëherë duhet bërë një angazhim shtesë nga ana e punëtorëve për ta gjetur atë. Në anën tjetër, qytetarët nuk paraqesin ankesa, por nëse ka ndonjë qytetar ndonjë kërkesë për ndonjë rast, prokurori përkatës e kryen punën aty për aty.

Gjithashtu, sipas informatave të siguruara, mund të konstatohet se të gjitha shqyrtimet gjyqësore mbahen me kohë në Prokurorinë themelore të Ferizajt. Vonesa nuk ndodhin, pasi bëhet koordinimi i punëve edhe mes prokurorëve, dhe ky bashkëpunim mes tyre ka rezultat mbajtjen e të gjitha shqyrtimeve gjyqësore. Për më tepër në Prokurorinë Themelore të Ferizajt është edhe një prokuror kujdestar që është i informuar dhe në dijeni të çdo veprimi që ndërmerret.

Për t'u njohur më mirë me vështirësitë administrative që paraqiten prej fillimit të procedurës penale deri në mbarim të saj, ky institucion

paraqiti faktet se duke pasur parasysh natyrën e punës, kontaktin dhe përballjen me palë, Prokuroria Themelore e Ferizajt është shumë e kujdesshme në këtë aspekt, pasi secili që paraqitet ka ndonjë problem që kërkon ndihmë. Pranimi i palëve bëhet çdo ditë nga ora 10:00 deri në ora 15:00 e ndonjëherë për rastet urgjente edhe 8 orë në ditë. Vështirësi paraqiten me disa persona që janë me aftësi të kufizuara, që paraqiten vazhdimisht me kërkesa që nuk është e mundur të realizohen. Tjetër sfidë për stafin mbështetës dhe administratorët është edhe përcjellja e çdo veprimi që ndërmerr prokurori për lëndët përkatëse.

Sa kanë qasje qytetarët përkatësisht të dëmtuarit apo të akuzuarit në shërbimet administrative të këtij institucioni ? Sipas të dhënave nga intervista, qytetarët kanë qasje në të dhënat e lëndës apo shërbime të tjera që ofrohen për lëndët e tyre përderisa nuk ndikon në hetimin që është duke u kryer. Pra, bëhet fjalë për të dhënat që nuk janë konfidenciale apo sekrete që ndikojnë në lëndën. Personat e dëmtuar apo të akuzuar janë të vetmit që mund të marrin informata për lëndët përkatëse, përveç nëse bëhet autorizimi i personave të tjerë. Në rast kur bëhet fjalë për çështje kur të përfshirë janë të miturit atëherë të drejtë qasje kanë prindërit, apo kujdestari i të miturit.

Prokuroria Themelore e Ferizajt nuk ka faqe zyrtare, përveç atë të Prokurorit të Shtetit ku mund të gjenden disa informata rreth Prokurorisë Themelore të Ferizajt. Publikimi prej këtij institucioni bëhet vetëm për rastet e korrupsionit në Agjencinë kundër Korrupsionit me udhëzim administrativ. Përndryshe, qasje në lëndë dhe dhënie të informatave ofrohet vetëm për ato lëndë që kanë përfunduar. Nëse ka ndonjë kërkesë për informata nga ana e medieve, qytetarëve apo të tjerëve për ndonjë lëndë e cila ende është e papërfunduar, atëherë për këtë vendos prokurori i çështjes, varësisht nga natyra e lëndës.

Gjatë periudhës prej vitit 2000 deri në 2010 Prokuroria Themelore e Ferizajt nuk ka pasur sistem të elektronizuar. Ndërsa tani, të gjitha të dhënat gjenden në formë të kompjuterizuar, kështu që është shumë më e lehtë qasja në të dhënat dhe kryerja e punëve për stafin e prokurorisë i cili mundëson të kryejnë punët edhe shumë më shpejtë.

SMIL (Sistemi i Menaxhimit Informativ të Lëndëve) aktualisht nuk punon. Tani për tani operohet me një databazë të veçantë në kuadër të Prokurorisë së Shtetit që mundësohet nga njësi i performancës së prokurorëve. Kjo databazë është një rrjet i përbashkët, ku të dhënat e Prokurorisë Themelore të Ferizajt dallojnë nga të dhënat e qyteteve të tjera. Kjo databazë funksionon tashmë dy vite dhe ende është në formim e sipër. Nga janari i vitit 2015 është siguruar një donacion prej 20 milionë eurosh nga një organizatë norvegjeze për funksionimin e SMIL. Sipas të dhënave nga Prokuroria Themelore e Ferizajt, përgatitjet për këtë janë duke u bërë dhe stafi është duke u trajnuar. Me funksionalizimin e SMIL, do të mundësohet elektronizimi i të gjitha veprimeve edhe përmes institucioneve si gjykata, policia, dogana dhe prokuroria.

Bashkëpunimi me policinë është tjetër aspekt i punës së Prokurorisë Themelore të Ferizajt në luftën me botën e krimit. Prej intervistës u konstatua se bashkëpunimi me policinë është shumë i afërt, pasi policia është edhe një ndër kallëzuesit kryesorë të veprave penale. Ndryshimet me Kodin e ri të Procedurës Penale janë bërë në mbajtjen e personit në polici. Më herët kohëzgjatja e mbajtjes në Polici ka qenë 72 orë, ndërsa tani ky afat është ndryshuar në 48 orë. Brenda këtij afati prokurori bën veprimet që duhet të bëjë dhe vendos për mbajtjen apo lëshimin e personit të caktuar. Policia gjithmonë kryen punë me autorizim të prokurorit dhe që nga viti 2013 policia nuk ka të drejtë të ndër marrë veprime ligjore pa konsultim të prokurorit për lëndët përkatëse.

Diskutimet:

Gjatë hulumtimit për të realizuar gjetjen e të dhënave të nevojshme për të plotësuar këtë studim, kemi hasur edhe në gjetje të cilat janë shumë të rëndësishme për funksionimin, kryerjen e punës dhe realizimit të kompetencave të Prokurorisë Themelore të Ferizajt. Hapësira që aktualisht është e vendosur Prokuroria Themelore e Ferizajt nuk është aspak e përshtatshme as për qytetarët dhe as për punëtorët e këtij institucioni. Duke pasur parasysh natyrën e

veprimtarisë që zhvillohet në këtë institucion kushtet e ofruara nuk janë adekuate.

Gjithashtu një problem me të cilin ballafaqohet ky institucion me lëndët të cilat janë të pa zgjidhura ose të trashëguara nga viti paraprak është edhe gjetja e të dhënave për këto lëndë nga ana e punonjësve. Personat përgjegjës ballafaqohen me angazhim shtesë për gjetjen e të dhënave të lëndëve/kallëzimeve penale të këtij lloji, veprime të cilat marrin kohë.

Sistemi elektronik i kryerjes së punës SMIL (Sistemi i Menaxhimit Informativ të Lëndëve) ende nuk është në dispozicion të këtyre zyrtarëve për kryerjen e detyrave të tyre. Prokuroria Themelore e Ferizajt sikurse edhe në qytetet e tjera janë duke punuar me një databazë në kuadër të Prokurorisë së Shtetit.

Kufizimet e studimit:

Ky hulumtim është realizuar duke analizuar raportet e institucioneve dhe autoriteteve relevante që kanë raportuar për punën e deri tanishme të Prokurorisë Themelore të Ferizajt. Hulumtimi është bazuar edhe në intervistë të realizuar me zyrtarë të administratës së Prokurorisë Themelore në Ferizaj. Vlerësojmë se nëse hulumtimi do të kishte pasur mundësi të përdorte edhe metodën e vëzhgimit për një periudhë të gjatë kohore do të sillte rezultate më të sakta se sa ka qenë efikas në kryerjen e punëve ky institucion. Ky vëzhgim do të bëhej drejtpërdrejt në këtë institucion në bashkëpunim me zyrtarët e Prokurorisë.

Të dhënat e shfrytëzuara dhe burimet e informacioneve zyrtare kanë qenë të periudhës deri në vitin 2013, pra për shkak të mungesës së publikimit të të dhënave zyrtare për punën e Prokurorisë Themelore të Ferizajt për vitin 2014 për arsye se ky hulumtim ka filluar në fund të vitit 2014 dhe te shumica e institucioneve relevante për këtë fushë ende nuk janë bërë zyrtare të dhënat apo ende janë duke i përgatitur, përveç disa informatave që janë marrë nga komunikimi përmes intervistës me zyrtarë në Prokurorinë Themelore të Ferizajt.

Rekomandime

Rritja e numrit të zyrtarëve që punojnë në Prokurorinë Themelore të Ferizajt me 4 prokurorë, 4 zyrtarë ligjorë dhe 2 referentë sipas nevojës së parashtruar të këtij institucioni.

Përgatitja më e shpejtë e objektit të ri të planifikuar për Prokurorinë Themelore të Ferizajt, pasi hapësira aktuale është e papërshtatshme për kryerjen e punëve.

Qasja e qytetarëve dhe informimi për punën e Prokurorisë Themelore të Ferizajt është i rekomanduar të bëhet edhe përmes krijimit të faqes zyrtare elektronike. Përmes një web-faqe zyrtare qytetarët do të mund të informoheshin saktë dhe korrektë për të dhënat që janë relevante, dhe të cilat janë të mundshme të publikohen.

Aktivizimi i funksionimit të SMIL (Sistemi i Menaxhimit Informativ të Lëndëve), me të cilin do të rritej bashkëpunimi dhe do të mundësohte lehtësim në kryerjen e punës në këto institucione si Gjykata, Policia, Dogana, Prokuroria

Përfundim

Sipas rezultateve të nxjerra nga ky hulumtim, menaxhimi administrativ i inicimit dhe përfundimit të procedurës penale në Prokurorinë Themelore të Ferizajt vlerësohet i kënaqshëm, duke pasur parasysh burimet njerëzore dhe kapacitetet që ka në dispozicion për të ushtruar kompetencat e saj. Kjo edhe vërteton hipotezën e vendosur për këtë studim. Sipas gjetjeve, në Prokurorinë Themelore të Ferizajt pranohen shumë kallëzime/lëndë penale të cilat mbesin për një kohë të gjatë pa u zgjidhur, dhe të tilla ato kalojnë edhe në vitin pasardhës, në vitin 2014 deri në fund të muajit dhjetor janë evidentuar 300 lëndë më shumë se në vitin 2013.

Prokuroria themelore e Ferizajt ka arritur të tejkalojë çdo normë vjetore të punës së përcaktuar për t'u kryer. Kjo gjendje është përmirësuar me pranimin e prokurorëve të rinj gjatë vitit 2014, që lë të kuptojmë se ndryshimet dhe rritja e numrit të stafit është më se e nevojshme dhe e rekomanduar. Megjithatë aktualisht një prokuror

kryen nga 30 deri në 40 lëndë/kallëzime penale në muaj për dallim me normën e përcaktuar që është 26 lëndë apo kallëzime penale.

Duke parë numrin e lëndëve apo kallëzimeve penale që pranohen në këtë institucion, ka nevojë edhe për 4 prokurorë të tjerë si dhe 4 zyrtarë ligjorë e 2 referentë, për të realizuar dhe për të kryer detyrat me kohë dhe saktë.

SMIL (Sistemi i Menaxhimit Informativ të Lëndëve), ky sistem i kompjuterizuar i bazës së të dhënave të Prokurorisë Themelore të Ferizajt, ende nuk është aktiv ndërsa funksionimi i tij do të ndihmonte në shpejtësinë e kryerjes së lëndëve, dhe në qasjen në informatat e nevojshme nga të gjitha institucionet dhe autoritetet me rëndësi si Gjykata, Policia, Dogana, Prokuroria.

Pra, menaxhimi administrativ i punës në Prokurorinë Themelore të Ferizajt për inicimin dhe mbarimin e procedurës penale, me burimet në dispozicion që ofrohen, vlerësohet i kënaqshëm. Duke pasur parasysh rëndësinë e mirë-funksionimit të këtij institucioni, në realizimin e të drejtave të qytetarëve, luftimin e krimit të organizuar dhe korrupsionit, dënimin e veprave penale, arritja e të vërtetuarit të fajësisë apo pafajësisë të kryesve të veprave penale, është më se e rëndësishme që ky institucion të vazhdojë në kryerjen e punëve të saj me angazhimin më të madh dhe përpjekjen në realizimin e qëllimeve dhe objektivave për të përmirësuar performancën e saj.

Referencat

Halilović H. & Sijerčić H., (2007) E drejta e procedurës penale me vështrim të posaçëm në procedurën penale të Kosovës. Prishtinë.

Halili R., (2014)., Penologjia. Prishtinë

Smibert. J., (2013) Udhëzues për Kodin e procedurës penale të Kosovës 2013., Prishtinë

USAID Kosovo., (2010) Udhëzuesi për zyrtat prokuroriale të Republikës së Kosovës. Procedurat administrative. Prishtinë.

Këshilli gjyqësor i Kosovës., (2014) Raporti vjetor i Këshillit gjyqësor të Kosovës 2013. Prishtinë, marrë nga http://www.kgjk-ks.org/repository/docs/ALB_Raporti_Vjetor_2013_931339.pdf

Këshilli prokurorial i Kosovës., (2012). Plan strategjik për bashkëpunim ndër-institucional në luftimin e krimit të organizuar dhe korrupsionit 2013-2015. Prishtinë

Këshilli Prokurorial i Kosovës (2014) Raportit vjetor 2013 për punën e Prokurorive në Republikën e Kosovës. Prishtinë

Kodi nr.04/L-123 i procedurës penale., 2012. Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës/ Nr.37